

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izjemno ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znizana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanila enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri-ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnost, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národní tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Dolenjska železnica.

Trgovinska in obrtniška zbornica kranjska je imela petek 11. t. m., kakor smo oznanili, sejo. Odprl jo je predsednik gosp. V. C. Zupan ob petih popoldne sledenim nagovorom: „Povabil sem vas, spoštovani gospodje, denes k izredni seji, ker je tako važna deželna zadeva na dnevnem redu: namreč zadeva dolenske železnice kot stavbe za obubožane, po elementarnih nevihah uneščene rojake.“

„Uže poprej je vsled sklepa, ki ga je trgovinska zbornica enoglasno storila, pisarnica na skupno ces. kr. ministerstvo poslala obširno poročilo motivov glede stavb, ki naj bi se v polajšanje revščine vnesrečenih Dolencov pričele.“

„Ker je pa zopet 12. in 13. o. m. v več krajih na Dolenjskem toča neizrečeno škodo naredila, ki znaša nad pol milijona, terja tudi od nas na novo dolžnost, da se zopet obrnemo na slavno vlado, tikoma zidanja dolenske železnice kot stavbe za olajšanje revščine. Predno pak dotične pozitivne predloge stavim, dovolim si denes pač iz mnogih razlogov poprej nekaj kratkih pojasnjjen. — Ko je slavno c. kr. trgovinsko ministerstvo pod nj. ekselencijo baronom Wüllerstorffom na tukajšnjo trgovinsko in obrtniško zbornico stavilo terjanje, naj naznači one železniške črte, ki bi se imele napravo dovršiti, je kranjska trgovinska in obrtniška zbornica predložila več črt, ki naj bi se urno izdelale, in sicer: mej Št. Petrom in Reko, mej Ljubljano in Beljakom, mej Beljakom in Franzenfeste, mej Ljubljano pa Karlovcem, mej Karlovcom pa Siskom, mej Karlovcom pa Reko.“

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světla; poslovenil Franjo Tomšič.)
(Dajje.)

„Kaj se pa godi,“ ustraši se gospodarica „morda Enefa boleha?“

„Nij bolna in je bolna, kakor se to baš hoče.“

„Torej jej je res slabo?“

„Res, pa bilo bi jej kmalu boljši, ko bi imeli ljudje kaj vesti.“

Dedček je izgevoril ta stavek tako krepko ter na gospodarico pogledal, da je začela slutiti, kaj ga je sem prignalo. A vendar ga vsa nedolžna vpraša:

„Kako to mislite, dedček?“

„Kaj še zdaj niste uganili?“

„Ne; ne vem, kaj hočete s svojimi besedami.“

„Naša komora je imela takrat osobito zvezanje severozapada z jugom in jugovšdom pred očmi, oziroma na jadransko in črno morje, kar se je mej drugim v spomenici trgovinske zbornice izrekoma naglašalo.“

„Gospoda! Veseli me, da imam vendar enkrat priložnot, da konstatiram, da je bivši državni kancelar Beust, ki je kakor znano, tudi za gorenjsko deželno v parlamentu prvo besedo govoril, meni ob svojem času, kot dovitelju neke deputacije določno izrekel, da mu je bilo jasno izdelana spomenica trgovinske zbornice povod, potegati se toplo za te črte, ker je čisto resnično, ako se trdi, da, ako bodo turške železnice dovršene, bodo potem iz Londona v Konstantinopel najkrajša pot čez Kranjsko. Torej menim da tudi potreba zapoveduje dolensko železnico.“

Iz tega, in iz zadnji omenjenih sprejetih nasvetov, bralci razvidijo, da se kranjska trgovinska zbornica, posebno pa njen načelnik V. C. Supan, neutrudno poteguje za to železnico, ki bi naši slovenski deželi v narodno gospodarstvenem oziru neizmerno koristila. Kaj pa je še za to storil poslanec Dežman, katerega korteši so pri zadnji volitvi Dolencem za gotovo obetali, da le on bodo železnico pridobil, in je bil Dežman res le vsled tega voljen? Nič.

O vprašanji te železnice in o njeni splošni važnosti, te dni še govorimo.

Deželni zbori.

Deželni zbor kranjski.

(I. seja 15. sept.) Ob 11. uri odpre deželni glavar dr. vitez Kaltenegger z nemškim govorom deželni zbor. On pravi, da

„Poslušajte tedaj. Jaz imam vnučico in vi imate sina, in ta jej je segel v srce, predno ga je videla, kar ste le vi kriva, ker ste neprehomoma o njem govorila. Zdaj pa, ko se je proti moji volji zopet po vašem zadolženji z njim seznanila, nema razen njega nič v mislih ter vzdihuje, ker sem jej shode z njim skazil; res se bojim, da bi mi čisto ne zvenela. Gotovo bi se pa zopet takoj spamerila, saj je razumna deklica in ve, kaj more, in kaj ne more biti, ko bi se z njim nič ne sešla. Pa vi jej tega nečete privoščiti in jo zopet k sebi vabite. Jenik mi je včeraj sporočil, kar ste mi ukazala.“

Dedček je v obrazu ves gorel ko je sosedo obdolževal; a ona je ostala čisto mirna.

„Druzega nemate nič več na srci? vprašala ga je posmehljivo.“

„Mislim, da je tega dovolj,“ reče dedček razžaljen.

„Hvala bogu, da nemate nič drugega;“

vsa dežela veselo pozdravlja, da se je zbral prvi avtonomni organ naše dežele, kateri bode imel priliko uresničiti mnogo želj in zahtevanj prebivalstva. Posebno deželni odbor je vesel, da je zopet v zvezi z deželnim zborom. Deželni odbor se je trudil ustreči vsem željam deželnega zbora. Potem navaja raznovrstne predloge, katere bode deželni odbor zboru predložil, mej drugimi popravo deželne šolske postave, občinske postave, postave o glavnih občinah itd. Deželni glavar izraža upanje, da ga bode deželni zbor pri njegovem delu podpiral. — V slovenskem jeziku nadaljevaje reče, da blagost, korist in sreča domovine bode gotovo vse poslance navduševala k složnemu delovanju.

K vladnemu zastopniku, dvornemu svetniku Widmannu obrnen reče, da prosi za podporo od strani vlade. Potem se spominja umrela deželna predsednika grofa Aleksandra Auersperga in zbor s trikratnim slava- in „hoch“-klicem na cesarja začne zborovanje.

Vladni zastopnik dvorni svetnik Widmann pozdravlja samo v nemškem jeziku deželni zbor, in obeta, da bode v službi Nj. Veličanstva cesarja vse storil, kar je v njegovi moći na korist dežele.

Potem priporoča vladne predloge, zarad varstva divjačine, in predlogo zarad uravnavanja deželno-zemljiskega zaklada in poljskega varstva.

Deželni poslanec pl. Schrey stori potem obligatno oblubo.

Poslancu g. Brauneju se dovoli 14dnevni odpust, poslancu g. Jugovicu odpust za 3 tedne.

Za uredovatelja se izvolita dr. Poklukar in vitez Zavinšek.

Za verifikatorja pak: Dežman in dr. Costa.

jaz sem res mislila ko ste tako slovesno začeli, da se je prigodila morda kakšna nesreča.“

„Ali bi ne bila to nesreča, ko bi se moja Enefa v vašega doktorja na dobro zaljubila?“ zakriči dedček jezno.

„Jaz v tem nobene nesreče ne vidim,“ pomuza gospodarica malomarno.

„Da nè?“ zavzame se starec neveruoč svojim ušesom; „ali, to nij mogoče! Vi le tako govorite, da bi me potolažili. Da bi to ne bila nesreča, ko bi si ga naljubila in on jo zaničeval?“

„In zakaj zaničeval?“

Dedček je jel debelo gledati.

„Kaj nij vaša Enefa pridna, dobrega vedenja, redna, modra, vtipna in zraven ne baš grda? V Otikovih očeh res nijsem viden nikakoršnega zaničevanja, ko je pri zarekovani na njo pogledoval; prej kaj čisto drugačja, ravno nasprotnega...“

„Tem gorše, selka“, reče dedček; „tem

Deželni glavar naznana, da se bode po predlogu deželnega odbora volilo v prihodnji seji več odsekov.

Potem se seja sklene. Prihodnja seja je v sredo ob 10. uri zjutraj. Na dnevnem redu je volitev raznih odborov in prvo branje predlog deželnega odbora.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. septembra.

Cesar je v Litomericah nagovoril pri dvorskem obedu 8. t. m. škofa Vahala; škof je, vrnivši še, obznanil svojim kanonikom, da duhovenstvu nij treba misliti, da se konfesionalne postave ne bodo strog izvrševali, da je cesar naglašal nemogočnost vsake koncesije prav energično in da je nazadnje rekel: Tudi cerkev se mora postavi podvreči.

Mladostni so motivirali svoj vstop z obširnim spomeničnim spisom, ki ga bodo izdali. — Po brezvsešnjem izročevanju adres do cesarja, sklepa „Nation“, da nij „poravnana“ nikjer, nego v parlamentu iskati, in da morajo tudi Čehi začeti računati s faktorjem, kakor so Nemci, — vstopiti v državni zbor.

Rusinski katolički duhovniki, 190 na številu so imeli shod, na katerem so sklenili konfesionalne postave izpolnovati in spoštovati.

Pasivna politika je tudi na južnem **Tirolskem** mej Italijani tak sad rodila, kakor drugod, to je, stranki sami, ki se je je posluževala neizmerno škodovala. Italijani bodo pustili pasivnost in šli v deželni zbor tirolski, katerega se dozdaj niso udeleževali.

Vniranje države.

Proti onim, ki so **Bazaine** pomogli iz ječe uiti, se je 14. t. m. začela preiskava.

„Internacionalci“ imajo te dni v **Bruselju** svojo shod, katerega se kako malo udov udeležuje. Tudi vse drugo kaže, da internacionala socijalistična zveza na svoji moči pojmljive.

O španjskih zadevah prinaša vladna nemška „Nord. Allg. Ztg.“ uradno poročilo o dogodku pri Guetarii, katero potrjuje, da so Karlisti nalašč streljali na nemške ladije, vsled česar je tudi nemški komandant dal 15 strelcev izpustiti, ki so Karliste prepodili. Nemški uradni list primerja ta karlistični napad kot v eno vrsten z napadom roparske čete na mirne potnike. — Princ Alfonz austrijski, eden pretendentov za španjski prestol, je prišel 14. t. m. v Berlin.

Iz **Londona** se poroča: Kakor „Standard“ piše postaje zopet Šlezvigovo vprašanje resno. Danska vlada pripravlja proteste in „represalije“.

gorše. Ako tudi ona njemu dopade, bodo jo plašil in ko on od tod odide, ostane deklica z goljufanim srcem in potem se gotovo zgodi, česar se bojim. Vi ne veste, kako mehkega občutja je ona; ali jaz se še dobro spominjam, kaj mi je po svojih staršev smrti počela.“

„Kaj mora oditi sam? — je li ne more s soboj vzeti?“

Dedček ostrmi.

„Kaj me tako osupneno gledate, dedček, kakor bi bila bog ve kaj neslišanega izrekla?“ posmehne se Mrakotova znova nanj prav srčno; „mislim, da bi moj Otik ne bil najslabši ženin za vašo Euefo. Ali morda veste za njo boljšega?“

„Le nikar me tako-le ne jeziti; saj so to, kar pravite, nemožne reči.“

„Zakaj bi bile to nemožne reči, da bi se ta dva človeka vzela, ako se imata res rada?“

„Njesta niti enega stanu, niti enako

Dopisi.

Iz Trsta 15. sept. [Izv. dop.] Naš namestnik je uže začel svoje delovanje. Kakor se čuti, briga se res za vsako stvar, in zato ga lahoni in Lahi uže nekako neradi gledajo in tudi „Cittadino“, organ italijansimov je uže nekaterekrati napihnil se proti njemu. A Pino neče biti orodje Lahov in onih prenapetežev, kateri bi radi namestnike a la Hermet imeli, da bi jadrali po zdanj cesti v laško luko. Prejšnji namestniki so zakrivili v Trstu veliko krivico ne le nam Slovanom nego tudi vladu so škodovali toliko, da ima zdaj Pino jako težek posel, ako hoče reči v red spraviti in postavam veljavno dobiti. Naše italijansko mestno starešinstvo ima velik greben; ono se še vedno smatra kot edino vladajoče in gospodrujoče v Trstu, diktatorno svetovalstvo, sklicuje ne na „istorično“ pravo, katero pa ima toliko lukenj kot rešeto. Starešinstvo to je razen nekaterih konservativcev in okoličanov zgolo ultra-laško ali lahonsko ter to pri vsaki priliki v zboru kaže, omenjaje da jih le malo milj daljave loči od obljudljene dežele, to je narejene a „nedovršene“ Italije.

Jezi uže mestno starešinstvo ta malost, da je Pino tako hitro zapazil nepostavni grb na novem municipalnem placu, namreč, samo tržaški grb z izpuščenim cesarskim. To je bilo od namestništva zavrneno in mestni očetje so morali grb izsekati in napraviti nova. Ti gospodje laški ne morajo lehko trpeti v svojem grbu tudi rumencrne barve. Proti namestnikovi naredbi je uže tudi „Cittadino“ rohnil, a zastonj. Kakor se vidi bode novi namestnik postopal strogo in ne pustil, da bi mu kdo drugi krmil njegovo ladijo; prav tako, postavno in pravično, potem se bode nam Slovanom morda menj batiti na steno pritiskanja, kakor je namestnik Möring z nami pustil Lahonom delati. Delegacija municipija je sklenila v svoji zadnji seji novi volilni red, o katerem sem uže enkrat poročal. Bil bi za okolico jako nevaren, če se potrdi, gotovo ne bi imeli zastopnika v državnem zboru po tem novem redu. Uredništvo „Slov. Nar.“ je naredilo opazko pri omenjenem dopisu. A proti njej naj rečem sledče v pojasnilo, da je stvar tako-le: Mestno starešinstvo tržaško hoče okolico, katera je sedaj volila s četrtim razredom

vednostna, niti ene izreje: on je bogatinec, učenjak, velik gospod; ona sprosta deklica, neučena, uboga. Ne, to ne gre, mej možem in mej ženo mora biti enakost.“

„Ljubi moj dedček,“ preseka mu besedo Mrakotova, zdaj čisto odvažno; „vi ste mož moder in izkušen; to veste kako vas rada poslušam in se dajem od vas podučevati. Ali v tem obziru sem vendar le izkušenostja od vas. Žalibog, da me je ta izkušenost draga stala. To, kar si vi mislite, pri zakonskih nič ne velja; druge enakosti mej njima nij potreba, nego da se imata oba enako rada. Ako je to v redu, potem se vse ostalo samo od sebe poda in uredi. Poglejte na me; bila sem pokojnemu povsed enaka, imela sva enako premoženje, ime enako dobro, bila sva enako lepa, in vzela sva se v enaki starosti; on nij bil za posvetni hrup, jaz tudi ne, on je bil dober gospodar, jaz dobra gospodinja; bog nama

je dal krasnega otroka, pa vendar nijšva ni dolgo, kar mi prihaja na misel, da bi vaša

mestnim, tako razkosati, da bi celo okolico podteknila mej vs e volilne razrede mesta, namreč velike posestnike mej I. razred itd. Na ta način bi se okolici vzela še ta zadnja pravica, s katero so Slovenci sedaj skupno svoje zastopnike volili, zdaj pa bi bili mestnim volilcem le neusmiljeno v majoriziranje in potlačenje prepričeni. Okoličanski poslanci se ve da in tudi pravična desnica se bodo temu močno v obran postavili, ko pride stvar pred cel zbor. A kruta večina, smatra za svojo nalogu okoličane do dobrega pogoltniti; pričakuje se za ta večer, ko bodo o tem debatiralo in sklepalo jako burne seje. Pričakovati je tudi, da ako konservativna desnica svoj plan izvršiti hoče, neke čudne katastrofe. Tudi vlasta bodo tu moral pokazati, ali ima še kaj pravičnosti za nas Slovence.

Iz ormuzkega okraja 14. sept. [Izvir. dop.] Veselje je za rodoljuba opazovati, kako napreduje naš narod mej Muro in Dravo na spodnjem Štajerji, kako se zavedajo naši bratje svoje dolžnosti, ki jih kliče na borišče za svoj obstanek in svojo srečo, saj so tukajšnja tla pristopna narodni stvari, samo treba je pogumnega vodnika, ki bi nas navduševal za narodno stvar, da ne bi bilo vse tako mlačno, da bi tudi svobodomiselne misli prodrle v kri narodovo. Naš narod je le treba podučiti, in on pride do zrelega mišljenja. Mili rojaki dan je napočil, sovražnik napredka in narodnosti še stoji pred vratimi, da bi vas rad vlovil v okove vazalstva, torej ne prenehajte od dela.

Lepo se je popeti na vinski breg Holm, ki je izolovan od sosednjih bregov, od koder si lehko razgledaš južna krasna polja, kako so lepo so obdelana. Drava vali valove po tem bogatem polju in jih nosi membrane Hrvate, a na severni strani pozdravlja te zopet žitnoso polje, a malo dalje pri, kimavajo ti vinske gore, ki nam rodijo kripostno ljutomersko vino. Kako se ti prijazno smejejo, ker bodo naplačale kmetu njegov trud in skrb, a tebe krepile, da bo veselje. Tukajšnji prebjivalci se uže veselijo misleč: zembla pije, mesec pije, drevo pije tudi mi bodo pili letos vinsko kapljo. Žitno polje obrodilo je zadosti; turšice bode mnogo, posebno kraj Drave. Nij treba mi niti spo-

enega srečnega trenotka skupaj preživel, ker je bila najina ljubezen različna. Ženska se s časom vendar v svojo osodo uda, ali mož se ne uda nikoli, ako ne dobi one, katero baš hoče; do smrti to na njem gloda, da nij mogel zadostiti svojemu srcu in je moral le pamet ali starše poslušati. Na smrtni postelji moža, kateri nij prenahal tožiti po drugej, prisegla sem, da svojega sina ne budem sama k ničemur silila, nego da mu hočem svetovati, naj ne posluša družega, nego svoje srce. Naj si izvoli nevesto čisto po svoji misli, ne glede niti na premoženje niti na stan — le da bode poštena in da ga bode rada imela, kakor on njo. Vi pravite, da ima Enefa Otika rada, vprašam vas še enkrat, more li dobiti pridnejšo nevesto od nje?“

Dedček je bil, od toga kar je slišal, tako omamljen, da nij vedel, kaj bi odgovoril.

„Povedati moram, da je tega uže precej

minjati, da je kulturno stanje sploh v povoljnem razvoji.

Naš narod, prebivajoč mej Muro in Dravo je tako delaven in priden sploh v vsakem oziru. Njegova delavnost vidi se jasno na lepo obdelanih vinogradih in polji. Vse je v redu. Narod je delaven, kot bubele: ko obdela svojo zemljo in doma opravi svoj posel, ide dalje k svojim sosedom v Medjimurje in na Hrvatsko. Od rane pomlad pa do pozne jeseni romajo krepki dečki in brdke dekllice iz naše dežele na Hrvatsko, gde si iščejo dela, da bi si kaj prislužili, da bi lože preživel zimo. Varaždinski meščan pita samo za slovenske težake, a za Zagorce se ni ne zmeni, le Micike so njemu dobre težakije; saj je uže prepričan, da delajo Štajerci najlepše in najpridneje. Lepo je torej od naših Slovencev, da najprej doma opravijo svoje delo, po tem pa še idejo pomagat svojim sosedom, ki jih dobro plačujejo. In naše Slovenke, kako lepo pojejo po varazdinskih ulicah, ko se iz polja vračajo v mesto, da se kerubinski glasi razlegajo od zida do zida; in za tega del so še bolje priljubljene. Vse to je lepo in hvale vredno ali žalostno, ker je Varaždin dosti veliko mesto, gde je večkrat polno vojakov, ki širijo demoralizacijo mej naše ženske, da se vračajo v svojo domovino z drugimi čutstvi. Tudi svobodno trdim, da varazdinska polja ne bi bila obdelana, ako ne bi zahajali naši ljudje iz spodnjega Štajera vse iz ljutomerskega okraja njih obdelovat. Naši siromaki in tudi premožnejci potujejo še dalje v Slavonijo in Krajino. Posebno krepki dečki se naorožajo s cepovi, in idejo mlatit, da bi si prislužili zrnja v raznih krajih. Po tem si ga pripeljejo domov, nekaj si ga pustijo za živež, a drugo razprodajo, da si nakupijo obleke. V Krajino uže zdaj ne idejo radi, ker so se tam zadruge razdelile, tako da zdaj naši fantje menj dela dobivajo. Ali naj nikdo ne misli, da je pri nas malo tacih težakov. Izmej delavcev zahajajo mlatiči najdalje na jug. Vredno je spomena, da pri povedujejo, kako se kje ljudje hranijo dobro ali hudo. Najboljša jedila dobivajo pač doma, potem pa v Granici, a jako slabo v Medjimurju, kjer so ženske slabe gospodinje; ljudstvo sploh demoralizirano. Vidi se tudi jasno, da bi se iz takega zaroda še dalo nekaj večega napraviti v vsakem oziru, če

ga ravno tlači z ene strani Nemec, z druge Madjar, a samo na tretji strani ima prijaznega soseda brata Hrvata.

(Konec prih.)

Iz Zagreba 14. sept. [Izv. dop.]

Sabor je v zadnjih svojih sednicah sprejel osnovo o tiskovnem zakonu in o pogoju odpustu kažnikov. Osnova o tiskovem zakonu ni preveč liberalna. „Obzor“ sam priznava da ne preobije preveč liberalnega duha v njej, magjaronska „Drau“ pa pravi, da je še hujši nego je bil Bachov tiskovni zakon. Res je, da bode tudi po novem zakonu se morala vrlada za posebno dozvolo prositi za vsak novi časopis, za da je za politične časopise kavcija na 4000 gld. dosta visoko postavljen; vendar pa smo zadovoljni in veseli novega tiskovnega zakona, posebno če pomislimo na vse tisto preganjanje, katero je naše časopisje pod Rauchom in Vakanovičem na temelji Bachovega tiskovnega zakona pretrpeti moralno, katero je za prihodnje celo nemogoče. Po novem tiskovnem zakonu bodo v tiskovnih pravdah porotniki sodili in uže v tej edinej ustanovi je toliko liberalizma in napredka za nas, da moremo celo zadovoljni biti. Poročalec dr. Posilovič je reklo, da naj ima naš narod toliko svobode, kolikor je njegovo kulturno stanje prenesti in prebaviti more. Razbrzdana tiskovna svoboda more v onej meri škoditi, v katerej more zmerna tiskovna, svoboda, prilagodena kulturnemu narodnemu stanju, koristiti. — Prva prihodnja saborska sednica bodo stoprav v soboto. Do tega dne bo namreč zakonodalni odbor zakonsko osnovo o kaznenem postopanju dogotovil, ki pride sedaj prva pred sabor. Zakonska osnova o preustrojstvu deželne uprave leži pa sedaj pri ogerskem ministerstvu. Prvi banov doglavnik Jovan Živkovič je bil zavoljo te toliko važne osnove sam v Pešti, ter je baje ogersko ministerstvo celo zanjo pridobil. Vprašanje glede velikih županov, katere zakonska osnova odpravlja, je baje tako rešeno, da je obemā ustrezeno: ogerskej hiši velikašev s tem, da bodo v njej naši veliki župani tudi v prihodnje zastopani, našej deželni upravi pa s tem, da jih ne bodo morala plačevati. Način po katerem se bo to doseglo, pa še nij znan. Od preustrojstva deželne uprave je tudi naš proračun za prihodnje leto odvisen, kajti poleg namerjavane nove uprave, bodo proračun

celo drugačno lice dobil. — Kakor znano, izjavil je naš nadbiškop Mihalovič v generalnej razpravi o novem šolskem zakonu na kratko, da je on proti zakonu. Pametnejše bi pa bil storil, če niti k generalnej debati prišel ne bil, kakor ga tudi k glasovanju nij bilo. Govori se tudi, da je dobil neposredno iz Rima iz jezuvitske propagande analog, da se ima proti novemu šolskemu zakonu javno izjaviti. Rimu nepokoren biti ima se pa za greh proti svet. duhu. Iz tega enega slučaja se vidi, da nemajo naši škoje prav nobene samostalnosti več ter da v rimokatoliški cerkvi ne vrlada več papež, nego jezuvitski general Beks. Vse posvetno duhovništvo mora denes tako plesati kakor jezuvitje godejo, ker ti smatrajo ves rimokatoliški svet za svoj misijon.

Domače stvari.

— (Program 1. občnega zborov slovensko štajerskih učiteljev) v Mariboru. 20. t. m. ob. 7. zvečer je predzborovanje. Ob 9. uri 21. t. m. je glavno zborovanje. Ob 1. uri skupni obed 80 kr. za osobo. Ob 3. popoldne izlet k vinorejski šoli. Ob 8. zvečer je učiteljska „beseda“ (koncert) 22. od 8 — 10. ure je pohod mariborskih šol ob 10. drugo glavno zborovanje in ob 1. uri izlet k izgledni šoli v Rodvanj. Zborovalo se bode v Wiesthaler-jevi dvorani (Hotel zur Stadt Wien). Za stanovanja po nižji ceni je preskrbljeno.

— (V „Soči“) beremo sledče: Iz Trsta se nam piše 8. sept: Te dni sem bil v Ljubljani, kjer so mi v moje veliko čudjenje in strmenje pripovedovali, da pisatelj tistih čez vso mero surovih in strupenih člankov, katere „Novice“ nekaj časa sem s podpisom „Remšenški“ ali v obliki dopisov „Iz medgora“ prinašajo in iz katerih se bere prav osobno sovraštvo dr. Vošnjaka, Stritarja in drugih za slovenski narod in njegovo posvetno zasluznih mož, nij nihče drugi kakor tist glasoviti socijalni demokrat, ki je pred par leti tukaj pri nas se svojim prijateljem Mohorčičem „Primorca“ uredoval ter v omenjenem listu vse ljubljanske pravake v peklenkem žveplji žgal in vse mračnjake na gorečem petroleji pekel. Zdaj se je pa ta značajni vrli mož iz socijalnega demokrata premenil v konservativnega klerikalca. Da

vnučka mojemu sinu pristovala. Res je, da nema niti njegove vzgoje niti izobraženosti; ali kako ga razume, kako mu je dobra, kako ga povzdiguje! Saj ste tako ali tako zapazili, kako je vselej z njim potegnila; še ko ga nij poznala, nijsem smela o njem ničesar reči, kar je nij dopalo — takoj mi je popravila, takoj me pokarala za to. Otik nij hudoben človek; ne, on je občutljivega srca. Pa kakor pravim, navleklo se je v Pragi svetā, on je v njem povsod doma, kakor sem uže dostikrat pravila, ker ga nij mati odgojila. Upam pa dozdaj trdno, da to, kar mu manjka, popravi razumna žena in ga celega preobrne. Kdo pa za to bolje pristuje, nego Enefa? katera druga ve, kakor ona, kaj je prava modrost, katera se le z bogom spravlja in nikoli z ljudmi? Ali nijsem hotela nič reči, nič dražiti in se v nič mešati; saj sem vam uže povedala zakaj.“

„Za njo to nij, niti zanj,“ majal je dedček sumljivo z glavo. „Sama pravite, da

smrdi po svetu. Ali je ne bode v tem svetu, katerega se je navzel, prostost in nizki rod očital?“

„Kakšnega rodu je pa on?“ Nij tudi on iz vasi kakor Enefa? V tem obziru si pač ne sme ničesa očitati. In kar se tiče njene prostosti, mislim, da bode v Pragi kmalu dohitela, kar je nij res kaj manjka; ali meni se zdi, da se bodo tam mogle ženske od nje učiti, nijso nič posebnega, kakor vem od Otika. Potem pa, saj Enefa nij videti kakor kmetska; in kmetskega obnašanja tudi nema, pri vas ga še nij nikoli nihče imel.“

Dedček zopet obmolči; nij se dalo temu, kar je pravila, nič ometati — govorila je denes kakor same bukve.

„Pustite torej, dedček, prosim vas, naj se ta reč sama izteče,“ nadaljuje gospodarica. „Da ga ima ona rada, to ste vi izkusili in da je on njej naklonjen, to sem zopet jaz opazila. Celi čas, kar je nijste sem puštili, hodil je kakor izgubljena ovca; nič,

prav nič nij bilo z njim početi. Kaj je počel! Škoda da ga nijste videli; na nikogar se nij ozrl, nikomur odgovoril, ob vsacega se je zadel. Kdor se mu nij s poti ognil, z vratami je loputal, da je bilo groza, cele noči sem ga slišala nad sobo po sobi se sprehajočega. Dolgo sem ga pustila trapati in mislila sem si, „to ti je prav, saj si itak divji dovolj; le ukroti se malo!“ Ali ko je šla jé z mize kakor na mizo, tu sem vedela, da mu gre uže do živega in da se ga moram usmiliti; zato sem vam rekla da bi vendar zopet enkrat Enefu k nam pustili. Mislim, da se je vanjo zaljubil takoj ko jo je prvič srečal, in zdi se mi zelo, da se je nalašč bolnega delal, le da bi prišla in mu zarekovala.“

„Saj sem vedel, da mu nij nič bilo in da je le pamet iz nje spravljal!“ vsklikne dedček vesel, da je vsaj nekaj uganil.

(Dajte prih.)

bi pa njegovo zabavljanje več izdalo, je pred kratkim tudi celo knjigo „cunjustih“ poezij naklepal, ki so pri Blazniku v Ljubljani na svitlo prišle in v katerih slovensko liberalno stranko grdi. Zdaj pa za ta duhoviti izdelek svojega uma v „Oglasniku“ v prilogi „Novicam“ tako nesramno reklamo dela, kakor kak dunajski Feitteles et Jeiteles za svoje skažene fabrikate. To se mora vsakemu poštenemu človeku studiti! In mož, ki je še pred dvema letoma v „Slov. Narodu“ s polnim imenom podpisane feljtone priobčeval, je oni dan na vso sapo novomeškim frančiškanom v „Novicah“ slavo pel. Pravijo, da je tudi tisti pamflet, katerega je kat. pol. društvo „Slovenija“ pod naslovom „Mladoslovenci in državni zbor,“ pretekli teden „Novicam“ in „Slovenec“ priložilo, in v katerem se kolosalna neumnost in pretiranost druži z velikansko surovostjo, duševni produkt tega poštenjaka. Ljubljanskim klerikalcem mora pa uže hudo iti za nohte, če so v svojo brambo začeli najemati take — „hader...pe!“

Razne vesti.

* (Udj je avstr. ekspedicije na severni pol), ki se zdaj slave od vsega sveta so po večini **Slovanji**, zlasti matrozi: Antun Večerino, Antun Zatkovič, Lavro Marolo, Petar Falešič (vsi iz Reke); Anton Zanimovič iz Hvara, Antun Koterinič iz Mallega Lusina, Vinko Palmič iz Lovrane, Jurij Stiglič iz Bukarice, Antun Lukinovič iz Puziča pri Bratu, Jakob Sušić in Franjo Letič iz Voloske. Vsi ti so čisti Slovani, ki so na ladiji tudi mej soboj vedno slovansko govorili, kakor je Payer uže sept. 1. 1872 iz ladije „Tegethoff“ v „N. fr. Pr.“ poročal. Razen teh imenovanih je bil tudi umrli mašnik Krisch (Križ), iz Pačlevič na Moravskem, Čeh; dalje je lejtnant Broš rojen Čeh, zdravnik dr. Kepeš rojen Magjar, „bootsmann“ Petar Lušina dalmatinski Hrvat, Payer in Orel sta avstrijska Nemca, Weyprecht je rojen Hes a v Trstu udomačen. Torej so bile razne narodnosti zastopane pri ekspediciji teh hrabrih mož, a primorski naši slovanski bratje najbolj.

* (Cesar) je prišel, ko se je po Pragi vozil na malostranskem predmestju do Radeckove statue. Naenkrat se razsvetli vsa statuva. Cesar vstane, se odkrije, ter prikloni. Tisočero in tisočero „at žije!“ se je zaslilo, in pozdravlja nij hotel biti konec.

* (Hrvatski veteran Napoleona I.) Prvega dne tega meseca je v Jablancu v

otočackem kotaru umrl penzionirani feldvelj Nikolja Baričevič, star 84 let. Na prvo se je bojeval pod zastavami velikega Napoleona I. v Dalmaciji. Potem je bil v vojni šoli v Fontenaibleau na Francoskem, se je bil zanj pri Moskvi, pri Lipsku in pri Waterlou. Živel je dalje nego žena in vsi njegovi poženjeni otroci.

* (Ustreli) se je centralni kasir Karl-Ludvikove železnice Alojzij Buncel v soboto. Bil je znan pri vseh, s katerimi je občeval, kot pošten človek, in ko se je po smrti njegovi kasa preiskala, se je našlo vse v najlepšem redu. Uzrok se ne more izvedeti. Nesrečnež je imel mater pri sebi ter je bil neoženjen. Bil je jud, in je zaradi tega še čudnejša ta žalostna dogodba, ker se je Buncel vstretil na dan velikega judovskega praznika.

* (Cela družina ostrupena.) V nedeljo se je v Smihovskem namestji v Pragi v hiši gozdarske družine Blum igral žalosten prizor. Ko so namreč obedovali, je začelo vse strašno peči v želodcu, potem so ven metali, ter ob vso moč prišli. Ko je mestni zdravnik dr. Taborsky prišel, je bila uže vsa družina ob zavest. Takoj je slutil, da je nekdo družino zastrupil. Tako je rabil protisredstva. Rešil je res 16letno hčer in 13letnega sina, a pri očetu in materi je bil ves trud, da bi se oživila, zastonj. Preiskovanje jedij jo pokazalo, da so bile zastrupene; kako je strup vanje prišel, bode pokazalo sodnijsko preiskavanje.

* (Muha umorila.) Pretekli teden je v Libuhilu na Češkem knez Švarcenbergovega gozdarskega kontrolorja muha pičila. Uže čez nekoliko ur mu je roka močno otekla, da je moral zdravnika poklicati. A nič nij pomagalo, vedno je bil slabši, ter je štiri dni pozneje mej strašnimi bolečinami umrl.

Tržne poročila.

Z Dunaja 12. sept. Cene ne padajo več tako, a uzrok temu nij morebiti to, da bi bili kupovalci bolj pripravljeni jemati blago, nego le, ker so lastniki blaga jako tiščali. Judovski prazniki so bili uzrok, da je bilo na sadni borzi malo obiskovalcev in da je bil promet omejen. — Pšenica se je jedva 20.000 colnih centov prodalo. Dobivala se je za 10 do 15 kr. ceneje od preteklega tedna. Plačevali so najcenejšo po 5 gld. 35 kr., najboljšo pa po 5 gld. 75 kr. do 6 gld. Rež se je za 10 kr. ceneje ponujala, pa se nijsko tudi tako ne dosta zmenili zájno. Plačevali so jo po 3 gl. 90 kr. do 4 gld. 50 kr. Ječmen, lepo blago, se je dobro držal, a slabši je zopet za 10 kr. padel. Prodalo se ga je 8000 vaganov po 3 gl. 20 kr. do 3 gl. 65 kr. Koruzi se

cena nij spremenila in se je je malo prodalo. Ovsu so tudi malo iskali in so se cene za 10 do 15 kr. znižale. Mrkantilno blago se je plačevalo po 4 gl. 50 kr. Moka nij imela trdne cene.

Prestrelno.
Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalessiere du Barry v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalessiere du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živeh, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznicah, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprabavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krv, šumenje v ušesih, medlico in bijevanje tudi ob času noščnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zo-prstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalessiere imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribeljal v svoji obupnosti k Vašej Revalessiere. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tednejši kot mesec, prihrani Bevalessiere pri zdraščenju in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehasti puščah po pol funtu 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalessiere-Biscuiten v puščah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalessiere-Chocolaté v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradiči bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenčici Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja duajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tržne cene

v Ljubljani 16. septembra t. l.

Pšenica 5 gl. 20 kr.; — rež 3 gl. 40 kr.; — jedem 2 gl. 80 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 4 gl. — kr.; — prosos 3 gl. 10 kr.; — koruza — gl. — kr.; — krompir 2 gl. — kr.; — fižol 7 gl. 50 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 50 kr.; — špeh frišen — gl. 42 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2%, kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — toletine funt 28 kr.; — svinjsko meso, funt 32 kr.; — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 70 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Razglas.

Jemljemo si čast sl. občinstvu in našim kupčijskim prijateljem naznaniti, da smo dozdaj pri banki „Sloveniji“ usluženemu nadzorniku gosp.

Franjo Virku

zastop naše banke za Kranjsko in južno Štajersko

izročili, in da smo njega v smislu naših pravil pooblastili vsake vrste zavarovalne kupčije za nas sklepati.

V Trstu, 11. sept. 1874.

Glavni zastop zavarovalne banke „SLAVIJE“.

Fr. And. Plesche.

Tujci.

15. septembra:

Pri Slonu: Schröder iz Dunaja. — Kreninger iz Karlova. — Lavrenčič iz Vrhopola. — Eizencopf iz Grada. — Knaflič iz Litije. Ivančič iz Metlike. — Mikl iz Zobelsberga. — Kopriva iz Zagorja. — Schweiger, vitev Schmerling iz Dunaja. — Widerkehr c. kr. oberst iz Gorice.

Pri Maliči: Ern iz Magdeburga — Fajdiga iz Trsta. — pl. Eranreich iz Ponoviča. — Pocateli, Mosca iz Benetek. — Rötel, Bartimä iz Kočevja. — Šuler, Sina, Wolkensberg, Heim iz Dunaja. — Klaus iz Grada.

Pri Zamoreci: Sešek iz Bistrice. — Poliček iz Primorja. — Bajec iz Belopeči. — Tognan iz Dunaja. — Arovič, Jeran, Metelka iz Zagreba. — Katusič iz Belovara.

Pri carju av.: Peršak trgovce, sé sinom, iz Maribora.

Pri bav. dvoru: Arko iz Kočevja.

Dunajska borza 16. septembra. (Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih .	71	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru .	74	"	70	"
1860 drž. posojilo .	110	"	—	"
Akcije národne banke .	998	"	—	"
Kreditne akcije .	248	"	25	"
London .	109	"	80	"
Napol. .	8	"	79	"
Srebro .	103	"	90	"

C. kr. državna gimnazija v Kočevji.

S 1. oktobrom se bode v novi, v vsem terjatvam novejšega časa primerno zidani in prevideni realni gimnaziji v Kočevji uže III. razred odprt. Za prijazen sprejem in skrbljivo vzgojo učencev je najboljše preskrbljeno, razen tega je za starše in varheše ozira vredno, da je življenje po ceni, kraj zdrav in lega mesta prijetna, kakor nemški jezik prebivalstva. Dalje, da učenci, ki so IV. razred realnega gimnazija absolvirali z dobrim vspehom, morejo v zgornjo gimnazijo in v zgornjo realko precej vzeti biti in svoje studije nadaljevati.

Mestna občina Kočevje.

(259—2) Braune, župan.